

Det etiska företaget en lönsam affär

Trendbarometrar och undersökningar – alla visar de att konsumenter i ökande utsträckning bryr sig om varifrån en produkt kommer och hur den är tillverkad. Det är helt enkelt rent affärsmässigt bra att bry sig, menar Daniel Sommerstein, projektledare på märkningsorganisationen Rättvisemärkt.

Av Anne Nilsson, Importören nr 1/2006

Som importör eller handelsföretag är det därför nu hög tid att se till att ens produkter inte tillverkas av barn, till urusla löner och i livsfarliga lokaler. I dag har de flesta företag ingen aning om vilka arbetsförhållanden som råder hos leverantören.

De företag som har kommit längst i arbetet med att ställa krav och följa upp sina leverantörer är de som har ett ansikte mot kund, har ett varumärke att skydda. Här ligger klädföretagen i framkanten tack vare att de under många år har haft blåslampan på sig från påtryckarorganisationer och media, medan grossister och importörer som saknar egentlig kundkontakt har legat lågt.

Ett vanligt problem är väldigt långa arbetstider som det blir då de anställda tvingas arbeta övertid, eftersom lönerna är extremt låga. I sin tur leder de långa och tröttsamma arbetsdagarna till fler olyckor.

– Det gäller att ta ett helhetsgrepp. Därför går det inte att stirra sig blind på arbetstiderna för det finns anledningar till varför de är så långa och att det sker olyckor, säger Henrik Lindholm, på Fair Trade Center, en påtryckarorganisation som arbetar för en rättvis internationell handel.

”Oerhörd potential”

Henrik Lindholm menar att alla företag, oavsett stor eller liten import, bör skaffa sig en uppfattning om hur tillverkningsförhållandena är där de köper varor ifrån. Istället för att se det som ett ytterligare ok på företagets axlar gäller det att se till möjligheterna.

– Importörer har en oerhörd potential. Med sin handel kan de höja levnadsstandarden i fattiga länder genom att ställa krav på anständiga arbetsförhållanden. Det kan röra sig om allt från brandsäkerhet till korrekta löner, säger han.

De företag som tar tag i dessa frågor har, enligt honom, mycket positivt att berätta – de kan verkligen se att fabrikena förbättras, att de blir säkrare och hälsosammare arbetsplatser.

Men kruxet är att företagen mycket sällan är beredda att belöna leverantören för förbättringarna. Istället fortsätter man att pressa leverantören väldigt hårt med krav på så snabb och billig order som möjligt.

– Kraven går stick i stäv mot varandra. Det leder tyvärr till att leverantörerna fuskar just med den etiska biten, då den är lättast att slarva med, säger Henrik Lindholm.

Ökat intresse

På senare tid har Fair Trade Center märkt av ett ökat intresse särskilt från småföretag som kontaktar dem för att få hjälp. De försöker bistå företagen efter bästa förmåga trots begränsade resurser.

– Många små företag som importerar mindre mängder varor från asiatiska låglöneländer är oroliga för det här. De undrar vad de kan göra och hur de kan arbeta med det här, säger Henrik Lindholm.

Ett konkret sätt att jobba med etisk handel kan vara att sikta på att ens varor blir Rättvisemärkta. Märkningen garanterar att den som tillverkat produkten framför allt får rimligt betalt.

I Sverige är det organisationen Rättvisemärkt som kan godkänna produkterna och i dag finns det kriterier för framför allt livsmedel. Bananer, kaffe och choklad utgör de stora produkterna. Men utveckling av nya kriterier sker löpande.

– Fortfarande är volymen som är Rättvisemärkt liten. Förra året var den 2 400 ton, men ökningen är väldigt dramatisk. Under de senaste åren har den dubblats från år till år, säger Daniel Sommerstein på Rättvisemärkt.

RUTA: Vad ska vi göra?

Fair Trade Center rekommenderar importföretagen att göra följande:

1. Diskutera med leverantören och förklarar att ditt företag tycker att det är mycket viktigt att leverantörens anställdas rättigheter respekteras.
2. Slå fast vilka minimikrav som ska gälla i till exempel en uppförandekod.
3. Inför kraven och kontrollera att de verkligen följs.